

OU ZANFONA SEMANAL—D' ALEGRÍAS OU DE BAGOAS.—SEGUN QU' O POBO GALLEGO S' ADIVIRTE, CANTA OU LAYA.

PRECIOS DE SUSCRICION

N-a Cruña, OITO cadelos pequanos ó mes—Fora NOVE id.—Número solto UN can grande

SOÑAR DESPERTO,

A vila, amantíños lectores, é un sono, como ñix' o poeta e todos ripitimos; e eu añadirei d'a miña cosecha qu' o despertar d' este sono debe sêr a realidade d' a morte.

Mais ou menos, e según o temperamento, xucio, edá, posición e desenganos sufridas n-este cativo mundo, todos vivimos baixo a influencia d' un sono contino, ou mellor dito, d' unha longa cadea de sonos—e indo non pesadillas, sobre todo sendo probes;—pro, pol-o rigular, sempre soñamos c-o que noso deseo cobiza, e d' ahí provén o qu' unha persoa famenta, por exemplo, un maestro d' escola, soñe qu' os bancos e as mesas se convirten en moletes de pan, namentras qu' os veciños d' a Cruña soñarán n-o vrau qu' o auntamento é un manantial, o alcalde un acuaduto e cada concejal unha fonte.

Os sonos d' unha persoa desperta noa son menos desparatados qu' os que se teñen dormindo, e pol-a mesma razón de non têr pés nin cabeza nin fundamento algun chámanse «castelos n-o aire», que, semellantes ás casas d' arca que fan os rapaciños n-a praya d' o Orzan, desaparecen sin deixar resto algun de sí cando a negra ola d' o desencanto pasa por enriba d' elas.

Dise qu' os tolos distínguense pol-a afeición á

facer e desfacer sin onxeto algun; pro d' estonces, icántos tolos andamos por estes barrios entretidos den-le a mañán d' a vila hastr' a noite d' a vellés en frabicar torres e torres, sempre recollend' os escombros d' a última pra erguer outra nova!

Pro n-o que non s' atopan duas persois que s' asemellen é en canto á forma, gran lor, lugar e hastra materiás d' os tales castelos n' o aire ou, chamándolle por seu propeo nome, quimeiras d' o deseo.

Eu, por exemplo, estoume facendo agora a ilusión de que vou dicindo algo d' importancia que vos entreteño agradabremente, cando o qu' haberá de certo será que se vos abrí a boca e-o fastidio media ducia de veces pol-o menos.

O home ambicioso, inda que s' alcotre n-os primeiros escalós d' o poder, ou nin siquiera puxese os pés n-éles, tenderá a vista ó seu redor contemprándose á sí mesmo por enriba de todol-os demais homes, ós que mira con desprecio den-le a altura imaxinaria en qu' o colocou seu deseo.

Un usureiro soñará ver á todol-os seus concibadanos somilos n-a roña hepotecándolle canto teñan ó mó leco intrés d' o mil por cen ou qu' habendo a terra negado seus froitos, é xa tempo d' abrir as trullas con algun proveito dan d' ós probes e esfameados labradores cada ún ferrado de pan por des paga leiros aló n' outono, con hepote a ta-

men de por medio pra, co-a axuda de Dios e d' o mal tempo poder arrebañar os poucos bés d' os probes.

O individuo que teña n-o corpo o pior d' os demós, o d' a vanidá, e por compañeira a mais cativa e aborrescida, a probeza, zarrará os ollos por non contemplar as tristes paredes d' o miserabre desvan qu' o cobixa nin os farrapos que cobren suas carnes, e dando libestá á imaxinación soñará qu' habita en réxia cámara, qu' a súa vestimenta é feita d' os mais preciosos texidos, que numerosa e engalocada servilumbre non espera mais qu' un guiño d' ollos seus pra cumprirlle os menores caprichos e que pasea en luxoso carruaxe entr' a multitud admirada que denantes o despreciou por probe; ou alcontrándose n-as postimerías invirtirá n' un par de goantes ou de xemelos a derradeira moéda que necesitaba pra camisa esquencendo un momento a comichura d' o seu corpo e-o engano que, mais qu' ás xentes, faise á si mesmo.

A garrida rapaciña qu' escomenza á ser recrebada pol-os homes, soñará qu' algun príncipe d' a sangue, ou un baixá de sete colas, ou algun aposto oficial (d' o exército, qu' os outros cotizanos á baixo precio) soñará, digo, qu' a cortexa (o cal é moi posihre), pro qu' é e-o santo e puro e xeneroso fin d' elevala ó seu rango, cando en realidade e tempos andando está destinada pol-a bulrona sorte que s' adiverte e-os chascos que nos mete, á ser muller... d' un calquera de tan boa masa com' os soñados maridos e que non por probe a fará menos felis.

Os amantes d' esa finxida deidade chamada gloria son os mais forxadres de quimeiras, hastra o punto de convirter en froles as espiñas que con preferencia ós demais garda este chan pra eles: d' estes xa se dixó que pasan a vida á tumbos e sorrindo enriba d' a punta d' unha espada.

E dando por certo que todol-os mortás vivimos n' un continuo sono, ¿de que natureza serán os d' os homes á quen o destino ou a causalidá pux' ó fronte d' as sociedades? Pois é fátile de responder n-o que respent' á España: soñarán qu' o país volveuse un cangrexo e qu' o deber d' eles é facelo ceár pr' atrás hastra volver ós bós tempos en que non habia fillo de viño que s' acupara d' a condanada política nin que s' astrevera á dar un chío.

Que la, pois, demostra lo qu' esta vida é un continuo soñar desperto, e probe d' o qu' abra o ollo á realidade, como por turno témos qu' ir facendoo, pois soilo o door ten o privilexo d' espavilarnos; Os tiranos despertarán cando non poi languarecerse d' a tormenta popular; e os ambicisos que se contentan n-os

cornos da luna gracias á habilidade e pouca vergonza despertaraos tamen a escoba d' rexenercion social; d' mesmo modo que todol os que soñamos con cousas contrapostas á xusticia e ó ben universal despertaremos cand' o dardo d' o desengano se nos engrave n-o peito.

Mais entretanto as quimeiras d' a fantasía sean tan inocentes como hagasalladoras, soñemos sempre, sostituindo o perdido paradiso terreal e-o que nosoutros nos forxemos.

LERIAS

O CONTO DE NUNC' ACABAR

—Gorechos, ti por aquí?

—En corpo e y-alma, señor, e pr' o que guste mandarme, qu' eu sempre son agradecido.

—Esa é vertú rara n-estes tempos.

—Non entendo....

—Espricareiche en duas palabras. Ti ves e pidesme un favor qu' eu ch' otorgo; pois ben, é raro atopar quen esté disposto á lembrarse e á corresponder á él, non sendo qu' o pague á conta d' os viciños.

—Pois non cayo ainda.

—Mais craro d' estonces. Eu, por exemplo, pertendo saír deputado provincial pol-a tua parroquia, pídoh' os votos, que tí me das, e sallo co-a miña pertensión; si mañán ou outro calquer día dáse a disgracia de que sobreveña unha tronada e co-éla unha man de pedrisco que vos deixe os ^vtrigos que nin o gando poida pacer n-eles, eu, condoído de vos, fal' ós amigos, e como todos teñen bó corazón e están dispostos á remedear unha necesidá, xa se botan pol-as ruas d' a vila pra intresar ás perscoas caritativas, xa dán espentáculos en beneficio voso, en fin, poñen todos cantos medios están á seu alcance pra xuntar unha cantidá con que remedear as vosas necesidás e quitarves a fame hastr' outra cosecha,

—¡Beni' á nai de quen tal fai!

—Xuntáronse tres, catro ou des mil reás, porque n-estas ocasións é cand' o pobo demostra seus sentimentos caritativos, e todos queren contriboir e-o seu pouco á secal-as bágoas d' os probes....

—¡Dios ll' o pague!

—Com' eu fun d' os primeiros en falar, e son deputado pol-o veso destrito, son nomeado d' a comision encargada de repartir o produto d' a suscripcion. Chego ó teu auntamento e posto d' acordo e-o alcalde, sacratario e algús viciños ricos detreminamos pagarlles ós ^{amos} d' os vosos lugares a renda d' o ano pra que non vos boten fora.

—Pro señor, eso sería....

—Cháma'le como queiras, pro así che pasa.

—E os que dircn os cartos pra nos, co-senten eso?

Uns calan porque lles dá vergonza remexer o fregado, outros marmulan pol-o baixo, e outros fano en

vos tan alta que non oirá quen non queira.

—E a xusticia consent' eso....

—A xusticia consinteuno mentras n-o soupo, pois en canto s' enteiraron d'o qu' habia por haber tirado d'a manita un diario, e ó ver unha carta d' un alcalde en que confesaba publicamente todas estas cousas, nomeou unha comisión d' a diputación provincial e tres directores de predecos pra que s' enteiren d' o que pasou

—Boa se vai á armar.

—Non o creas.

—Despois de ser tan público como vosté dí, non é posíbre outra cousa.

—Qué lelo és! Si o fixeras tí ou calquera outro, non librarías ben, pro éles....

—Terán estonces bós padriños.

—E-devoto de *Santa Ana*, santo moi milagreiro d'a corte (nou a celestial).

—Santa dirá, señor.

—Pois nin santo nin santa. que falo d'o donu d' *A Correspondencia*.

—¿E qué tén que ver ese preódeco c-o que pasa aquí?

—Direiche: *A Correspondencia* nada, pro como que temos outr' á modo de "correspondencia". e non solo os apadriña sinon qu' os defende con unllas e dentes, e ó que fale d' esto insultao e caluniaio, e ademaie ten influencia c-o goberno, e moita devoción á San Euxenio, outro santo d' estes tempos mais milagreiro qu' o anterior, háse d' arregrar todo en ben.

—Con tal que lle devolvan o seu ó seu dono alégrome.

—Pois non t' apures qu' eso xá ó farán.

—Debe ser a primeira cousa.

—Debe.

—¿E pol-o mesmo?

—¿Qué?

—Repartir de novo os cartos.

—Xa o farán n-outra ocasión.

—E logo n-esta....

—Vótalle un feito.

—Pro ó público.....

—Falará, marmulará e berrará oito días, dempois nin siquera s' acordará d' o que pasou.

—Qué cousas se ven n-a vida, señor!

Moitas mais has de ver con tal de que vivas algúns anos.

—Dempois d' o que vexo, nada m' asustará, e todo o alcontrarei craro e corrente.

CÁNTIGAS

DEND' O MESON D' O VENTO (1)

A MEU QUERIDO HIRMÁN XULIO

Deixa qu' o meu corazón
exale queixas ó vento,
cand' o fai, o fundamento
debe tén d' a súa razón.

(1) Punto céntrico entre Cruña e Santiago.

Sentémonos aquí, preto
d' o balado d' as Toxeiras
é saquemol-o eslabón
o camach' é mail-a éscá,
fagamos lume, qu' é puro
o que procede d' a pedra,
qu' ós homes non se lle debe
e tan soil' á Natureza,
poñámonos tras d' un balo
e fumemos o de regla,
tres chupadas ben macizas,
tres bocoadas ben cheas,
tragando aquel fume forte
hastra que nos estarrezá,
logo tapand' o fociño (.....)
y-acochoando ben as pernas,
por mor de aquél frío féro
qu' hai de tal colin' ás veiras
estriquemol-o pescozo
só ó cabezón d' a chaqueta
e miremos par' os lados
qu' o fin vese moita terra.

Aló car' ó vento Norte,
entre penumbras cu brétemas,
distingu' o Orzán que dá medo
e-as olas créchas e féras;
mais á xurda tuhas casiñas
tan brancas ccm' as falerpas
de neve, que cal palomas
roldan ó mar moi grileiras.
Pouco mais aló á badia
tranquila.com'a concencia
d' os que non fan mal á nadia
y-os rituás despreceán,
fai un contraste gracioso
e-a aquel-outra compañeira,
com' o facía un guerreiro
coberto de roupas ferras,
dend' a cabeza astr' os pés,
dendes d' o peito ás cadeiras,
ó lado d' a súa dona
mimosiña e pestañeira
que lle pon ó furor lazos
e' os seus biquiños e apertas.
Sobr' ó seo d' a badia
moi zonchiñas se peneiran
as lanchas, os pailebotes
y-os bergantís goletas,
e parece que ledos bailan
e' a delicia que lles presta
a vista d' o xardin novo,
as galerías inmensas

d' a Mariña e d' o Paseyo
 e-as raparigas fran encas:
 xa' mais acó, de mil hortas
 de frutás e alcéicias chéas
 trai a lús o panorama
 que n-a retina penetra
 e a y-alma lle participa
 que n-o mundo hay cousas célecas.

¡Que revoltas de loureiros!
 ¡qué, de bnxos e pereiras!
 ¡qué, de guindos e nogás!
 ¡qué defrentes crixeiras,
 albérchegos e ciqolas,
 melocotós e pavéas!
 ¡que fato de limoceiros
 mais verdes qu' as verdes hérbas,
 formando eiquí laverintos
 aló grutas e carreiras!...

(¡Ai corazón como brincas
 como zóas e escrabellas,
 como lle dás forza a y-alma
 para qu' a Dios se reverta!
 Non pensei qu' eras levado
 d' a poesía abofellas;
 mais agora xa te vexo
 envolta entr' esas quere'las
 d' o amor Universal,
 doce, axélico e con veiras
 d' adorar ó Creador
 d' o Espacio, lexos d' a cirexa;
 pro, cala, ¿que falas?
 toliño, non te devertas
 e sigue mirand' aló
 aquelas vizosas leiras
 donde sin naide prantalas
 nacen as froles á cestas)...;

Riba d' este paradoxo
 ó ceo azul se contempla
 e parece que di "esperade"
 pra vos a gloria está feita:
 aquel azul eleitriza
 aquel azul alumea
 a y-alma bós pensamentos
 de fraternidá e pureza:
 aquel azul dí qu' hay Dios,
 eu non sei de que maneira
 que mov' á oración ó espritu
 y-a dicha n-as nosas mentras.
 Mais pret' ó *Valle de Bárcia*
 cal oás aparenta
 entr' os montiños desertos
 de *Órdes* e de *Cerceda*;
 e aquí dond' eu estou
 din que pasou ás carr eiras

Xesucristo cando veu
 visitar este praneta.

Ahora vismos á Mariña
 e daremos á alma trégoas,
 qu' os traballos d' o caletre
 tamen cansan e estropean
 e volvamos á encender
 a colilla churrusqueira
 que no bolsillo d' almilla
 xa por fumeigar rabéa—
 Unha, duas, tres chupadas
 ¡Sús, que deño de chupeta!
 parece qu' avol-o sentido;
 outra, e tiremos co-ela
 qu' este tabaco tan forte
 ós propios figados queima.
 Vaya, vamos á volver
 par' o vendabal á testa;
 —¿que vemos? o Pico-sagro
 Monte Pedroso e de Fecha
 —¿e que mais?—aló escondida
 tamen se divis' á cresta
 d' outro montiño que chaman
 o santiagueses "Sarela,"
 nada mais aló se vé
 dino d' a mirada arteira,
 tan soilo que s' adiviña
 o pobo de Compostela
 agachad' entr' os petuotos
 com' o corbo entr' as penedas.
 ¡Ai men Dios qu' hastr' as eibdás
 ás persoas s' asemellan!
 á Cruña, qu' é liberal,
 aparece descuberta
 com' o que non ten delito,
 remordimentos nin penas,
 Santiago.... Santiago en cambeo
 tapuxado hastr' as orellas
 non quer de nada ser visto
 acaso porque non seipan
 cales son os sentementos
 d' unha concencia moi negra!

Por riba d' él se destacan
 nubes escuras e espesas
 qu' amenazan *destruir*
 qu' envolven sempr' as *tieniebras*.

¡Ai, corazón, ti sospiras.
 Meu amor ¿de qué te queixas?
 ¿que loito agora t' encobre
 ou que door t' espelexa?
 ¿lémbraсте d' o inferno eterno,
 pensas n-as sus caldeiras
 ou n-a *iria* d' o señor

n os martirios que ch' esperan?

¿E tamen n-o *pulgatorio*
d' o que nadia se liberta
entr' os tizós encendidos
d' a color d' ás *cacharelas*
gadiviñas tras d' a vida
a desgracia mais horrenda
porque che róe o pecado
de comer carn' en Coaresma?..

¿E inspirarte n' ese mal
ó miral-a *grand' aldeá*?

Pois cala, cala meu rei,
voute sacar d' esa pena
volvend' á cara á Coruña
y-a Santiago as pousadeiras.

CARLOS POL.

Ó MÓR D' A LARREIRA

¿ONDE ESTÁ A INOSCENCIA?

Sin ter d' a malicia á cencia,
vivir sempre confiada;
ó ben e ó mal dar audencia
n-entendendo d' este nada;
ser inxénnu' esa é a inocencia.

Certo labrador viciño d' un lugar que non fai falla nomear, tiña dous fillos, mozos entrambos de vinte e vint' e dous anos cada un, e pol-o mesmo n-a mellor idade pra casarse; chamounos un día á parte e faloulles d' esta maneira:

—Escotádeme, fillos: eu sig' ó pé d' a letra o refran que di «cada cousa n-o seu tempo...», e como xa chegáchedes á edá qu' eu xusgo a mais apóseto pra tomar estado, e non tendes, qu' eu seipa, relacións formás con ningunha rapaza de xeito, vouvos dar un consello e facer unha adevertencia, y-é que, como despois de casados habeles de seguir vivindo n-a miña compañía, e como non quixera que debaixo d' estas tellas que e obixaron vosa santa nai viñese á vivir ningunha d' esas galdrameiras con quen parolades, qu' entran n-o matrimonio con todo deprendido, vouvos dar licencia pra que viaxedes hastr' atopar cada ún unha compañeira dina de vos; pro bea entendido qu' o que non acerte n-a aleucion non volve á pisar as portas d' a miña casa.

Despois d' estas razóns añadeu que polían marchar cando quixesen, pol-o qu' os dous rapaces puxéronse d' acordo detreminando camiñar ó día seguinte.

O outro día, pois, bea de mañán cedo, con carlos abon lo n-o peto, vistind' os mellores traxes que tiñan e montando cada un n-o seu cabalo, emprenderon o viaxe, que foi moi entretido, pois tod' a conversacion rodou sobr' as rapazas, dando cada cal sua opinión sobr' o asunto e descurrindo sobre

as señas que podia tér unha muller n-a cara, n-os además e n-a fala pra conocer de que pé coxeaba.

N-esto e cando iba x' á anoitecer chegaron á unha pequena vila e apeáronse á porta d' un mesón habia n-o escomenzo d' éla, despois, por suposto, de decirlles qu' habia pousada pr' eles, e foron dirixidos á cociña onde ó redor d' unha gran lumeirada atestada de pucheiros, sartés e potes habia hastra unhas oito persoas entre camiñantes, a dona d' o mesón e duas fillas suas, duas rapazas d' as festas mais apeticibres que todol-os guisados e frifos qu' alí se cociñaban.

Os dous hirmas chuscáronse o ollo un ó outro, despois d' estar un bó anaco de tempo mirando pra elas co-a boc' aberta, e dixéronse pol-o baixo:

—¡Si estas fosen inóscentes....!

—¡Cantó! e si nos quixesen...—añadeu o mais novo.

Fixoselles sitio n-o banco de periferencia como cumpria á viaxeiros de tan bó porte, anque vistidos de paisanos, e terciáron n-a conversacion, botando de ver ben asina qu' a maor d' aquelas duas rapazas amostrábase moi seria e daba malas contestacións ás bromas e chistes que se lle dirixian, mentras qu' a mais pequena entre tanto qu' iba e viña atendend' ós que faceres, repicaba con cara riseira, anque non tan acorde como si entendese as picardías que lle dicián.

—¡Cómo me gust' a maor!—dix' o hirmá mais vell' ó outro.—Debe ser moi recatada..

—Pois eu xusgo que si o é, proba que sabe más qu' a pequena, e non esquezas que noso pái quer a inocencia mais qu' a sabidoria.

N-estas parolas foron poñendo a mesa, á que sentáronse todos, reinan lo n-éla a maor franqueza e alegría provocala mais e mais pol os continos grolos de viño con que remollaban a palleta; despois de coneruida a cea e un rato mais de parola pra facer a coción, fóronse recollendo un tras outro ó dormitorio que lles sinalaron, tocand' ós dous hirmas un co otro fronte por fronte d' o qu' acupaban as fillas d' a pousadeira que dormían cada unha n-a sua cama, defendida d' a indescrta careosidá por grandes cortinós qu' as envolvían por completo.

Xa habian escomenzado eles á espirse caudo sintiron chegar ás duas hirmas, pol-o qu' entreabriron a porta e puxéronse á alisbar, vendo... qu' a pequena sin coardarse de correl-a cortina espíase tamén, pro con tan inocente confianza com' o rapaciño que sendo dono d' unha alaxa de valor li' amostrase á un ladrón; mentras qu' a maor correu a cortina con moita cautela e malar' a lus, de modo que non poideron decatarse d' o que faría.

—Vaya, hirmán,—volveu á dicir o maor,—x' atopei a miña m' tá; esa rapaza debe ser a meuna virtú e non foi pouc' a miña sorte ó alcontrala tan pronto. Agora solo faltas tí.

—Si vou tan de présa como tí, pensa que ta-

mén a atopei eu, e ha de ser ese anxeliño qu' está ahí á nosa vista tan confiada como debeu estalo Eva denantes de comer a mazán. Fixate en qu' asíña quedouse dormida; cóñócese que ningún verme lle entrou inda n-a cabeza nin n-o corazón.

A pouco sinteuse andar unha persoa amodiño pol-o corredor; o mais pequeno d' os irmás asomou a cabeza pra enteirarse de quen podía ser, e distinguen unha muller que d' os diaños si non se parecía en corpo e y-alma á recelosa rapaza que tantas perececiós gastaba pra deitarse.

—Aí che vai a tua, —cuchicheou ó oído d' maór.

—Irá á rezar ou á cumprir algunha penitencia.

A. V. T.

(Continuaráse)

FUNGUEIRAZOS

Por conduto d' o deputado provincial e director de *La Voz*, don Xan Fernandez Latorre, foron enviados á Cariño, pra socorro d' as vítimas d' o temporal d' o 16 de Novembro último, 4.450 pesetas.

E pra que conste tan manánimo auto échese a primeira e segunda prana d' o número 1.955 d' o preódeco d' a indirecta dirección d' o dito señor co-a lista de donativos.

Un número d' o preódeco saquirficado ó servicio persoal.

Depois d' un descanso de dous meses, volve tan valente e ledó, empuñando á moxa, e pormetendo non deixar títire con cabeza, o noso apreceable colega pontevedrés *O Galiciano*, a quén agradecemos á visita e pormetemos volverlla todol-os xueves.

Con razón quéixase un colega local, de que non se lles impuxera castigo algún, á dous individuos que trababan de embarcarse pra América sin pagar pasaxe.

Nosoutros que, com' o que mais somos amantes d' a xusticia, supoñer os que dado o trato que se lle dá ó spaaxeiros de terceira en algús barcos, débese lle permitir o embarque n-a forma en que o pertenden, e-a condición d' esquirbir un diario as comodidás que disfrutan durante o pasaxe e logo publicalo pra escarmiento, e pra qu' as autoridades tomen algunha determinación sobr' os abusos que se cometen con esta crás de spaaxeiros.

N-o tren correo d' o sábado, saliron pra Astúrias, os dous inxenieros agrónomos, que por orden d' o goberno, viñeron a reconocer as dúas fincas ofrecidas pol-a deputación, pra granxas de experimentos.

Depois de reconocer as ofrecidas por outras provincias, darán á conecer o seu ditámen.

O miércoles e en celebración de non sei que santo reuníronse varios amigos pra almorzar xuntos n-a horta atitulada d' o xeneral.

Com' a xente era toda de bó humor e corría o *Champan* com' auga por un regato, houbo brindis, promesas e non sei cantas cousas mais, d' esas qu' entresan o púbrico, á quen procuraremos tér o corrente cando cheguen a realizarse.

Sesión supretoria municipal d' o lunes.—Abert' a sesión pol-o alcalde, leida e aprobada a auto d' anterior, concedeuse permiso pra edificación e reparaciós de barcas e casas.

Quedón sobr' a mesa o expediente sobre o establecemento de vásculas automáticas en algús puntos d' esta pobração.

Aprováronse as contas presentadas, e así mesmo a distribución de fondos pra este mes.

Tamen se aprobou o dictámen d' a comisión d' ensanche, negando a supresión d' o recargo d' o 4 por 100 imposta ós propietarios de dita zona, fundándose quizais n-as teorías vertidas pol-o señor Pardo, n-outra sesión en que se tratou d' este asunto, n-as que, segun él, si mañan ós donos d' as casas d' unha rua calquera, pónñense d' acordo e obran as suas propiedades, esta rua debe ser conxuntuada, como d' ensanche, como se fixo con parte d' a rua de San Andrés.

Quedón sobr' a mesa, a proposición d' a comisión administrativa d' o treatro prencipal, solicitando ó nombramento d' outra comisión especial, pra que poña as condicións pra o remate ó mellor postor, sobr' o establecemento d' o alumbrado elétrico n-aquel edificio.

Foi nomeado como representante, n-a reunión de ganadeiros en Madril o señor Batanero, comonicándolle o acordo pol-o aramio.

Parce qu' o noso municipio arrependido d' apelación n-a costion d' o gas e non merecéndolle moita fé á opinión d' o Abogado Consultor que lle costa o ano 12.000 reais acordou oubir a d' o señor Linares Rivas, apoderado seu en Madril pra n-a sua vista seguir ou deixar o preito.

Como non habia qu' nomear mais comisiós, nin pedir deixasen sobr' a mesa expediente algún, levantouse a sesión.

¿Cando nos presenta o señor Golpe o seu proxecto sobr' a chegar recursos pr' a traída d' augas?

¿Ten acaso medo qu' os seus compañeiros, en ves de deixalo sobr' a mesa o metan debaixo?

Si é por eso, perda coidado que nosoutros pormerté moslle axudar canto poidamos a que non se encha de polvo.

Onte á noite, y-entre oito e nove d' a mesma, pormoveuse un cristo n-a rua d' o Rastro, mellor díremos un tumulto, un motin de mulleres.

Duas ou tres ducias de comadres d' o barrio formaban o insurreito peloton que seguían en son de defensa áoutra qu' á xusgar pol-os agidos chíos que daba penariase qu' a estaban desfolando.

Aquelo era unha chuvia de cantazos, amenazas e insultos qu' iban dirixidos contra un suxeto que segunos dixeran tivera relacións amorosas co-a protagonista e a abandonara ou substituíra por outra qu' iba n-a sua compañía n-o momento d' a refrega.

Dixose tamen qu' entre todo aquel tato de mulleres que ll' iban sobre d' o lombo había hastra tres noivas mais abandonadas pol-o Tenorio.

Pro véñanse á razón: ¿pretendían castigar n-él a natural afición á variedá? pois iban contra sua propia comenencia, porqu' estando ás mulleres en madria respecto d' os homes, ou quedan vacantes a metá d' elas ou reconécese necesaria o poligamia.

Estou seguro que si estivera algún municipal n-aquel barulillo daríame a razón

O primeiro autor d' a compañía qu' antua n-o noso treato principal, chámase Bueno, pro cando sal o palco escénico, deixa o seu nome pol-o visto entr' os bastidores, pois resulta malo, tan malo que hastra decrãma os recitados, en cambio ten posturas que podía aproveitar o señor Brocos pra o seus barros.

A señora Argüelles non está en carauter...
O público como sempre, moi retraído.

FÁBULA.

Pretendia a raposa moi travesa
vivir á conta d' o sudor alleo,
e finxeu hepotesa alá..... no céo
con tal de tér acó ben chea a mesa.
— Pouco tedes que dar por tan gloria,
— dicia o tempo de volar ó anzolo—
a cresta ou a pechaga, a pruma sola
vos costará a esquirtura posesoria.

Quaxón o enredo e tivo d' este xeito
tendéndose á bartola, a panza chea,
e mentras n-outro mundo éla preitea
o tributo d' as mais recolle á feito.

E com' o engano está tan arraigado,
si ós mais o adivirte un zorro estuto,
ó querer re limir *pópulo* bruto
morre, por redentor, crucificado.

Imp. de A. Amenedo Ponte

IMP. DE A. AMENEDO PONTE.

Rua d' a Fita, núm. 7, Cruña.

XASTRERIA DE JACINTO SEOANE

Canton Pequeno, núm. 12, baixo

N-este establecemento confeccionase toda crás de prendas de vestir pra señores e nenos, con arreglo ó último figurín d' a moda e co-a perfección, prontitú e economía que ten acreditado con seus numerosos parroquianos.

Cantón Pequeno, 12, baixo

LEOPOLDO PIÑEIRO

Xastreria e Comercio de panos

Praza de Vista-Alegre—SARRIA

Predoce, ir lonxe por panos,
desenganos;
e Piñeiro é unha persoa,
segun sóa,
qu' a última moda seguindo,
cal xastre á quen nada empata,
sua parroquea vai vistindo
qu' é d' o mundo frol e nata.

¿Solo fama e non diñeiro
quer Piñeiro,
e d' orbe enteiro recibe
cánt' espide?

Pois tendo él tan bós tratos
é, mercar n-outro almacen,
semear o grau pr' os ratos
ou non querer vestir ben.

FABRICA DE CHOCULATE TRABALLADO A BRAZO
DE

RAMON GUITIAN

Praza de Vista alegre.—Sárria.

Toda persoa fina é intelixente
qu' o *sucunusco* noso haxa probado,
dirá, lambend' o bico e sorridente:
"Das máquenas non sal tan bó bocado."

E esta verdá non ten volta nin tasa
pr' os que d' o *caracas* entendades;
mais si algun duda, merqueo n-esta casa
ou pregunte de cal gastan os frades.

Praza de Vista-Alegre—Sárria.

ANUNCEOS

PAPELERIA. LITOGRAFIA

E OUXETOS D'ESQUIRTORIO

M. ROEL,

54-Real-54

Compreto sortido en toda crás de papés de fio pra oficinas—de folia longa pra preblecos e obras—bontíficos papés pequenos e comerciás pra cartas—biutas, lapiceiros, prumas e canto fai falta n-os esquirtorios, —compreto y-alegantes útiles pra dibuxo, así como tamén artigos pra fumar.—Abondante sortido de libros moi equiños pra rezar n-a eirexa señoras e señoras.—Libros con siguideiros pra contas.

Ista casa conta n-o seu espacioso taller c'unha dúzia de rapaces, uns que rascan n-as pedras facendo bontíficas cousas e-os lapiceiros d' acero, y-outros que fan botar d'as máquenas follas abondo con vistosos cores; e o mesmo fanse traballos pra oficinas civiles e d' os corpos armados, papés e-os timbres moldeados; empresos pra contas, libros siguideiros de mais ou menos follas, como fanse tamen moi boas TARJETAS brancas, de loito e con escudos d' armas ou outras alegorías. Biquetifias pra os feires, botellas de viño, cervezas o pra as tendas de medicinas. Letras de xiro, cartés, cartas co-a relación empresa pra non ter qu' esquirbir tanto n-os comercios, esquelillas pra noticear casamentos, e outras cousas que por ser moitas se m' esquecen n

54, calle Real, 54—A Cruña

MARIANO VAL E C.^A

Santa Catalina, 17

Viños d' Aragon, Castilla, Blanco Chielana, Riveiro e Valdepeñas.

Viños de mesa como éles n-os atopades n-o pobo, dan forza ós convalecentes, curan o cólera morbo, ós vellos dan longa vida, ás casadas dán refolgo e se contan moitos casos de rascitar ós mortos. E o sacreto d' estas curas beber un neto d' un sorbo, e repitindo estas tomas pagar ben e pidir outro. Pra pifar entre comidas o Chielana é como un ouro, e onte un vello qu' o catou saíu d' ali feito un mozo. **NON MAIS CALVOS**, qu' este viño fai medral-o pelo á moitos, si con magras de xamon dan unhas fregas ó estógamo.

ZAPATERIA BRIGANTINA

DOMINGO TENREIRO E COMP.

Ruafri íesa, 12—Betanzos

N-esta conecida tenda, á que xusta fam' abona, hay canto a moda pertenda, bó e barato, qu' é perbenda n-estes tempos, segun sons!

Hastra d'o confin d'a terra veñen aquí os materiás; e aquí, co-a rutina en guerra, faise o calzado, á compás d' as nociós qu' a cencia encerra.

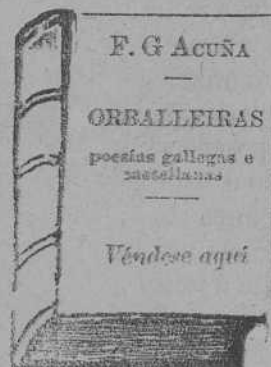
Estética, Xeometría son mayestras n-o taller, director' a Natoinia, e dáse os pés outro sér e ó corpo mais gallardía.

GRAN TINTORERIA D'O PALENTINO

Calle d' Orzan, 68

N-este acreditado establecemento tíñese de todol-os colores e quítanse toda clás de manchas ás roupas, así de señoras como de cabaleiros; ademais lávanse cobertores de lan, usados ou novos, dáselles o coor que queira e sácaselles o pelo; todo moi baratiño e co-a preferencia que ten acreditado.

NON ESQUENGERSE:—Orzan, 68, Cruña.

A FULIADA

PRÉDECO SEMANAL D' INTERESES MORÁS E MATERIÁS.

Sal á lus todol-os xueves

Precio de suscricion:—Oito cadelos pequenos ó mes

Número solto UN can grande

Faíse aquí toda clás de traballos, ben e barato.